

Temat lekcji	Zakres podstawowy (liczba godzin)	Zakres rozszerzony (liczba godzin)	Punkty podstawy programowej
II wojna światowa			
Wybuch II wojny światowej i kampania polska 1939 r.	2	4	<p>XLVI. Wojna obronna Polski w 1939 roku. Agresja Niemiec (1 września) i Związku Sowieckiego (17 września).</p> <p>Uczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) charakteryzuje położenie międzynarodowe Polski w przededniu wybuchu II wojny światowej; 2) wyjaśnia cele wojenne hitlerowskich Niemiec i ZSRS; charakteryzuje główne linie narracyjne antypolskiej propagandy agresorów uzasadniających swój atak na Polskę; 3) charakteryzuje etapy wojny obronnej, podaje przykłady bohaterstwa obrońców, w tym: Westerplatte, Poczty Polskiej, Mokrej, Wizny, bitwy nad Bzurą, Warszawy i Kocka, oraz zbrodni wojennych dokonanych przez agresorów, w tym w: Wieluniu, Bydgoszczy, Katowicach i Grodnie; 4) przedstawia podział ziem polskich między okupantów; wskazuje przykłady współpracy między nimi; 5) wyjaśnia znaczenie powołania polskich władz państwowych i sił zbrojnych na uchodźstwie; 6) wyjaśnia przyczyny przegranej przez Polskę wojny obronnej; 7) charakteryzuje materialne i demograficzne skutki przegranej wojny obronnej. <p>Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) porównuje potencjał walczących stron oraz tych, które zadeklarowały wojnę (Polska, Niemcy, ZSRS, Francja, Wielka Brytania); 2) przedstawia polską strategię obrony i rozmieszczenie wojsk; 3) ocenia zachowanie dowódców (m.in. Edwarda Rydza-Śmigłego, Henryka Sucharskiego, Juliana Filipowicza, Władysława Raginisa, Stanisława Dąbka, Tadeusza Kutrzeby, Franciszka Kleeberga), żołnierzy, polityków, w tym Ignacego Mościckiego i Stefana Starzyńskiego, oraz ludności cywilnej podczas wojny obronnej w 1939 roku; 4) przedstawia i ocenia zachowania aliantów wobec agresji hitlerowskich Niemiec i agresji sowieckiej 17 września 1939 roku.
Działania zbrojne w latach 1939–1941	1	3	<p>XLVII. II wojna światowa i jej etapy.</p> <p>Uczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) omawia współpracę hitlerowskich Niemiec i ZSRS w latach 1939–1941; 2) charakteryzuje etapy agresji i aneksji obu totalitarnych mocarstw; 3) sytuuje w czasie i przestrzeni przełomowe wydarzenia II wojny światowej (polityczne i militarne); 4) charakteryzuje politykę hitlerowskich Niemiec na terenach okupowanej Europy, z uwzględnieniem

			<p>różnic w modelach polityki okupacyjnej realizowanej przez Niemcy na wschodzie i na zachodzie.</p> <p>Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) charakteryzuje przebieg działań wojennych na Dalekim Wschodzie i na innych frontach II wojny światowej; 2) omawia narodziny i działalność Wielkiej Koalicji; 3) charakteryzuje sytuację ludności cywilnej oraz jeńców wojennych, z uwzględnieniem przykładów ich eksterminacji.
Europa pod okupacją	1	3	<p>XLVII. II wojna światowa i jej etapy.</p> <p>Uczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4) charakteryzuje politykę hitlerowskich Niemiec na terenach okupowanej Europy, z uwzględnieniem różnic w modelach polityki okupacyjnej realizowanej przez Niemcy na wschodzie i na zachodzie. <p>Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3) charakteryzuje sytuację ludności cywilnej oraz jeńców wojennych, z uwzględnieniem przykładów ich eksterminacji.
Holokaust	2	3	<p>XLIX. Niemiecka polityka eksterminacji.</p> <p>Uczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przedstawia ideologiczne podstawy eksterminacji całych narodów oraz „istot niegodnych życia” (eutanazja) prowadzonej przez Niemcy hitlerowskie; 2) charakteryzuje etapy eksterminacji Żydów (dyskryminacja, stygmatyzacja, izolacja, zagłada); 3) rozpoznaje główne miejsca eksterminacji Żydów polskich i europejskich oraz innych grup etnicznych i społecznych na terenie Polski i Europy Środkowo-Wschodniej (w tym: Auschwitz-Birkenau, Treblinka, Sobibór i Babi Jar); 4) opisuje postawy ludności żydowskiej wobec Holokaustu, z uwzględnieniem powstania w getcie warszawskim; 5) charakteryzuje postawy społeczeństwa polskiego i społeczności międzynarodowej wobec Holokaustu, z uwzględnieniem Sprawiedliwych, na przykładzie Ireny Sendlerowej, s. Matyldy Getter, Antoniny i Jana Żabińskich oraz rodziny Ulmów. <p>Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rozróżnia terminologię stosowaną w nauce na określenie niemieckiej polityki eksterminacyjnej w okresie II wojny światowej (m.in. Holokaust, Szoa, Porajmos); 2) wyjaśnia religijne, kulturowe i polityczne korzenie rasizmu i antysemityzmu oraz ich związek z hasłami naukowości, nowoczesności i postępu; 3) przedstawia rasistowską i antysemicką politykę Niemiec hitlerowskich przed II wojną światową; 4) przedstawia i omawia działania rządu Rzeczypospolitej Polskiej wobec tragedii Zagłady, z uwzględnieniem misji Jana Karskiego i roli „Żegoty”.

Przełom na frontach i koniec II wojny światowej	1	2	<p>XLVII. II wojna światowa i jej etapy.</p> <p>Uczeń:</p> <p>3) sytuuje w czasie i przestrzeni przełomowe wydarzenia II wojny światowej (polityczne i militarne);</p> <p>5) wyjaśnia przyczyny klęski państw Osi.</p> <p>Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</p> <p>1) charakteryzuje przebieg działań wojennych na Dalekim Wschodzie i na innych frontach II wojny światowej;</p> <p>4) charakteryzuje polityczne, gospodarczo-społeczne oraz kulturowe skutki II wojny światowej.</p>
Konferencje Wielkiej Trójki	1	2	<p>XLVII. II wojna światowa i jej etapy.</p> <p>Uczeń:</p> <p>6) opisuje uwarunkowania militarne i polityczne konferencji Wielkiej Trójki (Teheran, Jałta, Poczdam) oraz przedstawia ich ustalenia.</p>
RAZEM	8	17	

Polska i Polacy w czasie II wojny światowej

Polska i Polacy pod okupacją niemiecką	2	3	<p>XLVIII. Polska pod okupacją niemiecką i sowiecką.</p> <p>Uczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przedstawia prawnoustrojowe regulacje okupacyjnych władz dotyczące terytorium państwa polskiego i zamieszkującej tam ludności; 2) przedstawia realia życia codziennego w okupowanej Polsce; 3) wymienia i charakteryzuje przykłady największych zbrodni niemieckich i sowieckich (m.in. Auschwitz, Palmiry, Piaśnica, niemiecki obóz dla polskich dzieci w Łodzi, Ponary, Katyń, Miednoje, Charków); 4) porównuje system sowieckich i niemieckich obozów pracy, obozów koncentracyjnych oraz obozów zagłady; omawia kwestie deportacji i wysiedleń ludności polskiej oraz jej planowanego wyniszczenia, z uwzględnieniem powstania na Zamojszczyźnie; 6) charakteryzuje postawy polskiego społeczeństwa wobec polityki okupantów oraz wymienia przykłady heroizmu Polaków, w tym Witolda Pileckiego i Maksymiliana Marii Kolbego; podaje przykłady kolaboracji z Niemcami i Sowietami; 7) charakteryzuje sytuację dzieci i młodzieży pod okupacją niemiecką i sowiecką oraz wskazuje przykłady patriotycznych postaw młodzieży (np. udział w konspiracyjnym harcerstwie); 8) omawia sposoby upamiętnienia zbrodni obu okupantów oraz heroizm Polaków na przykładzie: <ol style="list-style-type: none"> a) Muzeum Powstania Warszawskiego, b) Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu, c) Polskiego Cmentarza Wojennego w Katyniu. <p style="color: red;">Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wyjaśnia rolę okupantów w zaognianiu trudnych relacji polsko-litewskich i polsko-ukraińskich; 2) porównuje oraz ocenia założenia i metody polityki III Rzeszy Niemieckiej i Związku Sowieckiego w okupowanej Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem eksterminacji polskich elit, grabieży polskich dzieł sztuki oraz eksploatacji gospodarczej ziem polskich (zabór własności, praca przymusowa).
Polska i Polacy pod okupacją sowiecką	2	3	<p>XLVIII. Polska pod okupacją niemiecką i sowiecką.</p> <p>Uczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przedstawia prawnoustrojowe regulacje okupacyjnych władz dotyczące terytorium państwa polskiego i zamieszkującej tam ludności; 2) przedstawia realia życia codziennego w okupowanej Polsce;

			<p>3) wymienia i charakteryzuje przykłady największych zbrodni niemieckich i sowieckich (m.in. Auschwitz, Palmiry, Piaśnica, niemiecki obóz dla polskich dzieci w Łodzi, Ponary, Katyń, Miednoje, Charków);</p> <p>4) porównuje system sowieckich i niemieckich obozów pracy, obozów koncentracyjnych oraz obozów zagłady; omawia kwestie deportacji i wysiedleń ludności polskiej oraz jej planowanego wyniszczenia, z uwzględnieniem powstania na Zamojszczyźnie;</p> <p>5) wyjaśnia przyczyny i rozmiary konfliktu polsko-ukraińskiego, w tym ludobójstwa ludności polskiej na Wołyniu i w Małopolsce Wschodniej;</p> <p>6) charakteryzuje postawy polskiego społeczeństwa wobec polityki okupantów oraz wymienia przykłady heroizmu Polaków, w tym Witolda Pileckiego i Maksymiliana Marii Kolbego; podaje przykłady kolaboracji z Niemcami i Sowiecami;</p> <p>7) charakteryzuje sytuację dzieci i młodzieży pod okupacją niemiecką i sowiecką oraz wskazuje przykłady patriotycznych postaw młodzieży (np. udział w konspiracyjnym harcerstwie);</p> <p>8) omawia sposoby upamiętnienia zbrodni obu okupantów oraz heroizm Polaków na przykładzie:</p> <p>a) Muzeum Powstania Warszawskiego,</p> <p>b) Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu,</p> <p>c) Polskiego Cmentarza Wojennego w Katyniu.</p> <p>Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</p> <p>1) wyjaśnia rolę okupantów w zaognianiu trudnych relacji polsko-litewskich i polsko-ukraińskich;</p> <p>2) porównuje oraz ocenia założenia i metody polityki III Rzeszy Niemieckiej i Związku Sowieckiego w okupowanej Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem eksterminacji polskich elit, grabieży polskich dzieł sztuki oraz eksploatacji gospodarczej ziem polskich (zabór własności, praca przymusowa).</p>
Rząd RP na uchodźstwie i Polskie Siły Zbrojne na obczyźnie	1	3	<p>L. Działalność władz Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie i w okupowanym kraju.</p> <p>Uczeń:</p> <p>1) omawia działalność rządu Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie;</p> <p>2) ocenia znaczenie układu Sikorski–Majski dla obywateli polskich znajdujących się pod okupacją sowiecką;</p> <p>3) przedstawia przykłady bohaterstwa żołnierzy polskich na frontach II wojny światowej, w tym: bitwę o Narvik, bitwę o Anglę, bitwę pod Tobrukiem, bitwę o Monte Cassino, bitwę pod Falaise, bitwę o Arnhem, bitwę o Kołobrzeg, bitwę o Bredę i zdobycie Berlina;</p> <p>9) zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski w okresie II wojny światowej z wydarzeniami w Europie i na świecie.</p> <p>Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</p>

			<p>1) ocenia rolę wielkich postaci polskiej polityki z okresu II wojny światowej, w tym: Władysława Sikorskiego, Stefana Grot-Roweckiego, Władysława Andersa, Stanisława Mikołajczyka, Kazimierza Sosnkowskiego i Leopolda Okulickiego;</p> <p>2) opisuje położenie rządu Rzeczypospolitej Polskiej na arenie międzynarodowej;</p> <p>3) charakteryzuje losy armii gen. Władysława Andersa;</p> <p>4) sytuuje w czasie i przestrzeni działania polskich formacji wojskowych na różnych frontach II wojny światowej;</p> <p>6) ocenia rolę wielkich postaci polskiej polityki z okresu II wojny światowej.</p>
Polskie Państwo Podziemne	2	3	<p>XLVIII. Polska pod okupacją niemiecką i sowiecką.</p> <p>Uczeń:</p> <p>7) charakteryzuje sytuację dzieci i młodzieży pod okupacją niemiecką i sowiecką oraz wskazuje przykłady patriotycznych postaw młodzieży (np. udział w konspiracyjnym harcerstwie).</p> <p>L. Działalność władz Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie i w okupowanym kraju.</p> <p>Uczeń:</p> <p>5) charakteryzuje organizację i cele Polskiego Państwa Podziemnego;</p> <p>6) charakteryzuje polityczną i militarną działalność Armii Krajowej oraz Narodowych Sił Zbrojnych i Batalionów Chłopskich; wskazuje różne formy oporu wobec okupantów.</p> <p>Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</p> <p>1) ocenia rolę wielkich postaci polskiej polityki z okresu II wojny światowej, w tym: Władysława Sikorskiego, Stefana Grot-Roweckiego, Władysława Andersa, Stanisława Mikołajczyka, Kazimierza Sosnkowskiego i Leopolda Okulickiego.</p>
Akcja „Burza” i powstanie warszawskie	2	3	<p>L. Działalność władz Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie i w okupowanym kraju.</p> <p>Uczeń:</p> <p>7) omawia uwarunkowania i cele akcji „Burza”;</p> <p>8) charakteryzuje powstanie warszawskie (uwarunkowania polityczne, przebieg walk, ludobójstwo na Woli, następstwa powstania, postawę aliantów i Związku Sowieckiego);</p> <p>9) zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski w okresie II wojny światowej z wydarzeniami w Europie i na świecie.</p> <p>Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</p> <p>5) opisuje walki na Kresach Wschodnich II Rzeczypospolitej, w tym o Lwów i Wilno;</p> <p>6) ocenia rolę wielkich postaci polskiej polityki z okresu II wojny światowej;</p> <p>7) przedstawia różne oceny historyków na temat powstania warszawskiego i ich uzasadnienia;</p> <p>8) dostrzega tragizm losów twórców zaangażowanych w niepodległościową konspirację, w tym: Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, Tadeusza Gajcego i Zygmunta Rumla;</p>

			9) opisuje zniszczenia i ograbienie Warszawy przez Niemców dokonane od września 1939 roku do stycznia 1945 roku (m.in. Zamek Królewski, Pałac Saski, archiwa, biblioteki, muzea, majątek prywatny).
Początki Polski podporządkowanej ZSRS	1	2	LV. Proces przejmowania władzy przez komunistów w Polsce (1944–1948). Uczeń: 2) charakteryzuje okoliczności i etapy przejmowania władzy w Polsce przez komunistów oraz formy zniewalania Polaków przez reżim komunistyczny (terror fizyczny, propaganda, cenzura).
Razem	10	17	

Świat po 1945 r.

Powojenna rzeczywistość	1	2	<p>LI. Świat po II wojnie światowej. Początek zimnej wojny.</p> <p>Uczeń:</p> <p>2) wyjaśnia genezę zimnej wojny i wskazuje najpoważniejsze punkty zapalne w pierwszej jej fazie (wojna w Korei, problem niemiecki).</p> <p>Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</p> <p>1) charakteryzuje skutki II wojny światowej, w tym zagadnienia związane z osądzeniem ludobójstwa (aliancki sąd w Norymberdze, bezkarność zbrodniarzy przed sądami niemieckimi po 1949 roku), z użyciem broni atomowej oraz ze współistnieniem państw demokratycznych z państwami totalitarnymi;</p> <p>2) wyjaśnia cele i strukturę Organizacji Narodów Zjednoczonych, ocenia działalność Organizacji Narodów Zjednoczonych w powojennym świecie;</p> <p>5) przedstawia przemiany kulturowe i cywilizacyjne na świecie w latach zimnej wojny.</p>
Powstanie dwubiegunowej Europy	1	3	<p>LI. Świat po II wojnie światowej. Początek zimnej wojny.</p> <p>Uczeń:</p> <p>1) charakteryzuje polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe skutki II wojny światowej;</p> <p>2) wyjaśnia genezę zimnej wojny i wskazuje najpoważniejsze punkty zapalne w pierwszej jej fazie (wojna w Korei, problem niemiecki);</p> <p>3) wyjaśnia genezę NATO i Układu Warszawskiego;</p> <p>4) omawia proces sowyetyzacji państw Europy Środkowo-Wschodniej i opór wobec komunizmu (Berlin – 1953 rok, Węgry – 1956 rok, Czechosłowacja – 1968 rok).</p> <p>Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</p> <p>1) charakteryzuje skutki II wojny światowej, w tym zagadnienia związane z osądzeniem ludobójstwa (aliancki sąd w Norymberdze, bezkarność zbrodniarzy przed sądami niemieckimi po 1949 roku), z użyciem broni atomowej oraz ze współistnieniem państw demokratycznych z państwami totalitarnymi.</p> <p>LII. Dekolonizacja, integracja i nowe konflikty.</p> <p>4) charakteryzuje genezę i etapy integracji europejskiej.</p>
Sowietyzacja państw Europy Środkowo-Wschodniej	1	3	<p>LI. Świat po II wojnie światowej. Początek zimnej wojny.</p> <p>Uczeń:</p> <p>1) charakteryzuje polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe skutki II wojny światowej;</p>

			4) omawia proces sowyetyzacji państw Europy Środkowo-Wschodniej i opór wobec komunizmu (Berlin – 1953 rok, Węgry – 1956 rok, Czechosłowacja – 1968 rok).
Konflikty okresu zimnej wojny i dekolonizacja	2	4	<p>LI. Świat po II wojnie światowej. Początek zimnej wojny. Uczeń: 2) wyjaśnia genezę zimnej wojny i wskazuje najpoważniejsze punkty zapalne w pierwszej jej fazie (wojna w Korei, problem niemiecki). Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 4) omawia przemiany w Chinach po II wojnie światowej; charakteryzuje system maoistowski.</p> <p>LII. Dekolonizacja, integracja i nowe konflikty. Uczeń: 1) wyjaśnia genezę i skutki procesów dekolonizacyjnych w Azji i Afryce; 2) wyjaśnia przyczyny i przedstawia skutki konfliktów zimnowojennych, w tym: wojny w Wietnamie, kryzysu kubańskiego oraz wojny w Afganistanie; 5) charakteryzuje skutki przejścia władzy w Chinach przez komunistów (największe ludobójstwo po 1945 roku – polityka Wielkiego Skoku). Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 1) opisuje przebieg i specyfikę konfliktów w Wietnamie oraz wojen arabsko-izraelskich i ocenia ich skutki; 2) charakteryzuje tzw. rok Afryki.</p>
Konflikty na Bliskim Wschodzie	1	3	<p>LII. Dekolonizacja, integracja i nowe konflikty. Uczeń: 3) wyjaśnia charakter konfliktów na Bliskim Wschodzie, ze szczególnym uwzględnieniem konfliktu arabsko-izraelskiego. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 1) opisuje przebieg i specyfikę konfliktów w Wietnamie oraz wojen arabsko-izraelskich i ocenia ich skutki; 3) wyjaśnia przyczyny i uwarunkowania rozwoju terroryzmu w Europie i na świecie.</p> <p>LIII. Przemiany cywilizacyjne na świecie. Uczeń: 4) wyjaśnia zjawisko rozwoju radykalnego islamizmu.</p>
Ku wspólnej Europie	1	2	<p>LII. Dekolonizacja, integracja i nowe konflikty. Uczeń: 4) charakteryzuje genezę i etapy integracji europejskiej.</p> <p>LIV. Świat na przełomie tysiącleci.</p>

			Uczeń: 2) charakteryzuje procesy integracyjne (Unii Europejskiej) oraz dezintegracyjne (rozpad Jugosławii i Czechosłowacji) w Europie.
Przemiany cywilizacyjne na świecie w drugiej połowie XX w.	1	3	LIII. Przemiany cywilizacyjne na świecie. Uczeń: 1) analizuje najważniejsze przemiany kulturowe i społeczne po II wojnie światowej; 2) charakteryzuje kulturowe tło i długofalowe konsekwencje rewolucji 1968 roku. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 1) dostrzega problem biedy we współczesnym świecie, ze szczególnym uwzględnieniem państw Południa; 2) charakteryzuje najważniejsze współczesne zagrożenia cywilizacyjne; 3) wyjaśnia rolę religii we współczesnym świecie, w tym znaczenie Soboru Watykańskiego II oraz tzw. reform posoborowych dla działalności Kościoła katolickiego w świecie i idei ekumenizmu; 4) wyjaśnia zjawisko rozwoju radykalnego islamizmu; 5) charakteryzuje rolę kultury masowej i sportu we współczesnym świecie.
Razem	8	20	
PODSUMOWANIE			
TEMATY	26	54	
POWTÓRZENIA	3	3	
SPRAWDZIANY	3	3	
DO DYSPOZYCJI NAUCZYCIELA	2	10	
RAZEM	34	70	